

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію

«Еволюція вокального стилю в оперній творчості В.А.Моцарта»

ГО ЛІТІН,

поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво,

галузь знань 02 – Культура і мистецтво

Актуальність дисертаційного дослідження зумовлена необхідністю поглибленого вивчення еволюції вокального стилю В.А.Моцарта в контексті сучасних музикознавчих парадигм. Творчість композитора, що синтезувала барокові традиції та інновації класицизму, містить недостатньо розкриті аспекти, які потребують теоретичного осмислення.

Аналіз еволюції вокального стилю В.А.Моцарта є ключем до розуміння художньо-естетичних процесів XVIII століття та трансформаційних механізмів розвитку вокального мистецтва тієї епохи. Його вокальна спадщина є унікальним синтезом традицій, пов'язаних з феноменом кастратів, інновацій класицизму, що відкрили нові горизонти для виконавської інтерпретації.

Особливу значущість має недостатньо вивчена взаємодія голосових категорій кастратів та колоратурних сопрано з індивідуальним стилем В.А.Моцарта. Відсутність системного аналізу ролі кастратів у формуванні вокальних форм та їхньої трансформації в партіях для колоратурного сопрано визначає наукову потребу в такому дослідженні.

Жанр концертної арії В.А.Моцарта, як експериментальний прояв його вокального мистецтва, надає широкі можливості для вивчення синтезу слова й музики, оркестрових засобів і вокальної партії в контексті еволюції оперного стилю. Аналіз біографічного контексту створення вокальних творів, зокрема адресатів та соціокультурних обставин, сприяє глибшому розумінню стильових рішень композитора та його взаємодії з виконавською практикою XVIII століття.

Отже, *актуальність дисертаційного дослідження «Еволюція вокального стилю в оперній творчості В.А.Моцарта»* **ГО ЛІТІН** визначається його

науковою значущістю для поглиблення розуміння вокальної спадщини В.А.Моцарта, висвітлення еволюційних процесів у вокальному мистецтві XVIII століття та забезпечення зв'язку між історичною спадщиною та сучасними виконавськими практиками.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана на кафедрі музикознавства та культурології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка згідно з науковою темою кафедри «Тенденції розвитку української культури і мистецтва минулого та сьогодення у контексті світової інтеграції» (державний реєстраційний номер 0121U107489). Тему дисертації затверджено вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (протокол № 3 від 31 жовтня 2022 року, подано у новій редакції 24.02.2025 року).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, їх достовірність та наукова новизна. Представлені мета, завдання, об'єкт, предмет та методологічна база дисертаційного дослідження демонструють достатній ступінь обґрунтованості наукових положень.

Мета сформульована чітко та конкретно, охоплюючи ключові аспекти дослідження: еволюцію вокального стилю В.А. Моцарта, взаємодію засобів музичної виразності, роль партії голосу та особливості виконання творів сопрано і кастратами в контексті вокальних традицій епохи. Вона безпосередньо пов'язана з актуальністю теми, оскільки спрямована на заповнення прогалин у розумінні еволюції вокального стилю В.А.Моцарта та ролі різних голосових категорій у цьому процесі.

Виокремлені завдання є логічно послідовними та спрямовані на всебічне розкриття мети дослідження: від формування індивідуальності композитора, аналізу його ранньої пісенної творчості як фундаменту для розвитку концертних арій, дослідження взаємозв'язку між виконавськими стилями кастратів та колоратурних сопрано, вивчення специфічних складових вокальних партій для різних типів голосів у творах В.А.Моцарта. - до виявлення елементів еволюції вокального стилю композитора на різних етапах його творчості.

Об'єкт дослідження (Вокальна творчість В.А. Моцарта) є чітко визначеним та відповідає меті дослідження. Предмет дослідження є конкретним та фокусується на ключових аспектах еволюції вокального стилю В.А.Моцарта, зокрема на взаємодії виконавської техніки та структурних елементів його творів.

Теоретична основа дослідження ґрунтується на аналізі наукової літератури, що охоплює різні аспекти вокальної творчості композитора. Систематизацію цієї літератури можна представити за наступними ключовими напрямками: 1. Дослідження передумов та факторів становлення індивідуального стилю В. А. Моцарта (Борисенко М., Москаленко В., Катрич О., Коменда О., Коновалова І., Самойленко О.); 2. Аналіз вокальної творчості та стилю В. А. Моцарта (Даньшина В., Драч І., Енська О., Левченко В., Закрасняна Ж., Іванова І., Куколь Г., Осипова В., Попова І., Черкашина М., Каблова Т., Кузьомська О., Стахевич О., Руденко О., Курбатов С., Леонтієва С., Лі Мін); 3. Виконавський аналіз та інтерпретаційні можливості різних типів голосів у вокальних творах В. А. Моцарта (Авраменко Є., Антонюк В., Гіголаєва-Юрченко та Лі Дешун, Стахевич О., Овчиннікова А., Регрут В., Русняк К., Сокол О., Сун Жуйшань, С. Чахоян), 4. Аналіз концертних арій В. А. Моцарта та їх зв'язок з виконавськими традиціями (К. Висоцька, Джоан Уїльямсон Доренфельд, збірники статей «Le arie da concerto. Mozart e la musica massonica dei suoi tempi»).

Дослідження означеної проблематики дисертаційної роботи ґрунтується на комплексному застосуванні різноманітних наукових методів, що дозволило отримати об'єктивні результати. Основні методи, що були використані: порівняльно-стилістичний, музично-історичний, біографічний, музикознавчий, інтерпретаційно-аналітичний, функціональний методи.

Новизна, цінність, практична доцільність праці постає у тому, що вперше в українському музикознавстві: «розглянуто концертні арії В.А. Моцарта як втілення вокального стилю у багатовимірному контексті, що поєднує історико-біографічний аналіз із вивченням текстових джерел виконавської персонфікацій та музично-виразових засобів; встановлено техніко-естетичний взаємозв'язок між вокальною технікою кастратів і колоратурних сопрано, який

дозволяє простежити їхню стилістичну спадковість та вплив на еволюцію вокального стилю Моцарта; проаналізовано прогресію музично-виразових засобів відповідно до типів голосів (кастратів та колоратурного сопрано) у вокальних творах, зокрема концертних аріях, композитора, від ранніх зразків до зрілих композицій, що розкриває стилістичну трансформацію його творчості; представлено виконавські стилі виконавців (кастратів та колоратурних сопрано) у музичній традиції XVIII століття. Уточнено роль вокальної техніки та музичних традицій XVIII століття у формуванні індивідуального стилю композитора.)» [Дис. - с. 24-25].

Значущість результатів дослідження для науки та практики.

Результати дослідження, його ключові положення та висновки мають значний потенціал для застосування в освітньому та науковому просторі.

Наукова значущість дослідження полягає у систематизації еволюції вокального стилю В.А. Моцарта. Дослідження забезпечить цілісне розуміння формування вокального стилю композитора в контексті музичних традицій XVIII століття, включаючи вплив італійської оперної школи, французьких вокальних стилів та німецького зінгшпілю. Поглибленому аналізу вокальної техніки кастратів: Вивчення унікальної манери виконання кастратів через призму вокальних творів В.А.Моцарта сприятиме відтворенню історичної виконавської практики та розширенню знань про техніко-естетичні засоби вокального мистецтва епохи. Розкритті особливостей взаємодії вокальної та інструментальної складових: Аналіз гармонійної драматургійної єдності вокалу та інструменту у творчості В.А.Моцарта поглибить розуміння його композиторських інновацій. Інтеграція у музикознавчий простір матеріалів платформи Digitale Mozart-Edition (автографів) як джерела для реконструкції творчого процесу та розуміння авторських задумів збагатить науковий аналіз. Особливий акцент на аналізі концертних арій для колоратурного сопрано у взаємодії з технікою кастратів сприятиме розширенню знань про цей малодосліджений аспект творчості В.А. Моцарта.

Основні положення, матеріали та висновки дисертації можуть бути доцільними у *виконавській практиці*. Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у: розширенні виконавських можливостей: Дослідження надасть підґрунтя для розширення репертуару виконавців, зокрема колоратурних сопрано, через адаптацію до специфіки моцартівських арій, написаних для різних типів голосів, включаючи історично обґрунтовані підходи до виконання партій, призначених для кастратів. Створенні основи для реконструкції історичних вокальних традицій. Отримані результати можуть бути використані для відтворення автентичної манери виконання класичного репертуару, з урахуванням особливостей вокальної техніки XVIII століття. Впровадженні у навчальний процес. Матеріали дослідження можуть бути інтегровані до навчальних програм з вокалу, камерного співу та історії музики, сприяючи формуванню у студентів глибокого розуміння стильових особливостей творчості Моцарта та історично інформованого виконавства. Вдосконаленні виконавської майстерності. Опанування історично інформованих підходів до інтерпретації творів В.А.Моцарта сприятиме підвищенню технічного та художнього рівня виконавців.

Структура та зміст дисертації, її завершеність і відповідність встановленим вимогам щодо оформлення такого типу наукових праць.

Матеріал, методи, теоретична і джерельна бази, наукова новизна отриманих результатів дозволяють засвідчити логічність й послідовність структури дослідження, концептуальну доцільність кожного розділу та підрозділів дисертації. Структура роботи представляє традиційну будову: анотації, вступ, три розділи, висновки до розділів, загальні висновки, список використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 208 сторінок, основний текст викладено на 175 сторінках. Список використаних джерел включає 175 найменувань.

Термінологічний аналіз базових понять дисертації, що відображені у ключових словах: В.А.Моцарт, вокальний стиль, виконавський стиль, кастрати,

колоратурне сопрано, концертна арія. - вказують на чіткий орієнтир дисертантки щодо поставлених питань та вимірюють обсяг дискусії.

Отже, зміст та логіка викладу матеріалу відповідає всім встановленим МОН України стандартам та пропозиціям до робіт такого рангу.

Виокремимо основні компоненти наукового дискурсу дисертаційного дослідження Го Літін, які найбільш змістовно увиразнюють дослідницьку концепцію авторки.

У *Вступі* дослідниця чітко визначила актуальність обраної теми, обґрунтувала її наукову новизну та практичну значущість, мету та завдання, об'єкт і предмет, схарактеризувала матеріал та методи дослідження, апробацію результатів дисертації.

У **Розділі 1. «Формування та шляхи становлення вокального стилю Вольфганга Амадея Моцарта»** представлено всебічний аналіз факторів, що впливають на формування індивідуальності композитора, з особливим акцентом на творчість Вольфганга Амадея Моцарта. Авторка демонструє ґрунтовне розуміння теми, спираючись на широкий спектр джерел і використовуючи міждисциплінарний підхід, що поєднує музикознавство, філософію та культурологію.

У Підрозділі 1.1. Го Літін розглядає індивідуальність композитора як результат взаємодії багатьох факторів, включаючи школу та музичне виховання, соціальне становище, музично-суспільне життя та жанрові особливості. Аналіз цих факторів здійснюється через призму культурно-філософського аналізу, що дозволяє виявити глибинні закономірності розвитку музичної індивідуальності композитора. Авторка демонструє глибоке розуміння творчості В.А.Моцарта, розглядаючи його як перехідну фігуру між традиційним та новітнім підходами до музичної творчості.

На думку опонента, дисертантка влучно акцентує увагу на емоційній глибині музики Моцарта, пов'язуючи її з його «дитячим сприйняттям» світу, та показує, як дитяча відкритість В.А.Моцарта вплинула на його музичну мову, дозволивши йому створювати твори, сповнені живої енергії та щирості.

Можливо було б доцільним більш детально розкрити, як саме дитяча безпосередність В.А.Моцарта проявлялася в його конкретних музичних творах.

У Підрозділі 1.2. авторка розглядає пісенну творчість В.А.Моцарта в контексті культурних тенденцій епохи, зокрема розвитку австро-німецької пісні (Lied) та її впливу на формування естетики музичного романтизму. Детально розглянуто як камерно-вокальна творчість композитора вплинула на подальший розвиток вокальних технік і драматичних прийомів, характерних для концертних арій. Дисертантка активно використовує листи В.А.Моцарта та інші історичні документи як джерела інформації про його творчість та літературні впливи.

Детально проаналізовано окремі пісні В.А.Моцарта, такі як «Фіалки» та «Коли Луїза спалювала листи свого коханого» (KV 520), виявляючи їхні інноваційні риси та вплив на подальший розвиток вокальної лірики. Авторка розглядає вплив масонства на творчість В.А.Моцарта, аналізуючи його масонські пісні та їхнє символічне значення.

Го Літін влучно аналізує пісню «Старуха» (KV 517), показуючи, як композитор використовує просту форму для передачі складних емоцій. Зазначено майстерне використання мажорних і мінорних тональностей для підсилення контрастних емоцій. «Три німецькі пісні» (KV 596–598), зокрема «Прихід весни» (KV 597), виявляючи контраст між дитячою наївністю та високою релігійністю.

Авторка підкреслює, що В.А.Моцарт випередив тенденції розвитку романтичної пісні, зокрема індивідуалізацію вираження почуттів, психологічну глибину та гнучкість музичних форм та проводить аналогію з творчістю Ф.Шуберта, який розвинув вокальну лірику на основі підходів В.А.Моцарта. Дисертантка доводить, що він заклав основу для розвитку концертної арії, поєднуючи побутову тематику з глибоким психологізмом і драматизмом.

У Підрозділі 1.3. детально розглянуто специфіку жанру концертної арії, відрізняючи його від оперних арій та інших вокальних форм. Виділено особливості, що характеризують концертні арії В.А.Моцарта: індивідуалізація, віртуозність, драматизм.

Підрозділ 1.4. являє собою глибоке та всебічне дослідження ролі колоратурного сопрано у вокальній творчості В.А.Моцарта. Го Літін демонструє високий рівень аналітичних здібностей, поєднуючи історичний контекст, музикознавчий аналіз та інтерпретацію виконавських практик. З'ясовано, що В.А.Моцарт розширив межі традиційного вокального мистецтва, створюючи партії, що поєднували віртуозність із драматичною виразністю.

Го Літін наводить опис голосу кастрата, наданий музичним істориком Енріко Панцаччі, підкреслюючи його незвичайну технічну майстерність та емоційну силу. Описано, що голоси кастратів сприймалися як «міфічні» та «надприродні», що вплинуло на естетичні стандарти епохи.

Особлива увага приділяється впливу видатних співачок, таких як Лаура Бастарделла та Алоїзія Ланге-Вебер, на формування вокального стилю композитора.

Розкриті питання трансформації оперного мистецтва та функцію жінок у ньому: аналізується перехід від кастратів до жінок-виконавиць у оперних постановках, зокрема поява ролей травесті. Таким чином, Го Літін прослідковує спадкоємність традицій кастратів колоратурними сопрано у творчості В.А.Моцарта.

У Розділі 2. «Виконавство та еволюція вокального стилю у творчості В. А. Моцарта» авторка розкриває питання трансформацію естетичних та технічних засад вокального мистецтва композитора. Підкреслюється, що він поєднав віртуозність з емоційною виразністю та драматичною переконливістю. Го Літін на с. 104 зазначає: «Репертуар Моцарта, особливо у зрілий період, засвідчив перехід від штучної віртуозності кастратів до органічної виразності колоратурних сопрано. Його арії, зокрема створені для таких видатних виконавиць, як Алоїзія Ланге-Вебер і Катаріна Кавальєрі, втілили новий вокальний ідеал, де технічна майстерність служила засобом для передачі глибоких емоцій і драматичних афектів».

Виокремлено тенденцію до зростання статусу жінок-співачок у XVIII столітті та їхньої ролі у популяризації опери-буффа. Детально розглядається

творчість Доротеї Буссані, зокрема її виконання ролей Керубіно та Сюзанни в операх В.А.Моцарта. Проаналізовано арії з опери «Весілля Фігаро». У них розглянуто технічні аспекти вокального виконання, такі як діапазон, теситура, колоратура та використання різних регістрів. Розкрито драматургічні функції вокальних партій та їхній вплив на розкриття образів персонажів.

Дисертантка приходить до висновку, що аналіз композиторського підходу В.А.Моцарта до вокальних партій, призначених для кастратів та жіночих голосів, виявляє його глибоке розуміння індивідуальних вокальних характеристик виконавців та майстерну адаптацію музичного матеріалу до їхніх можливостей. Дослідження виконавської майстерності шести провідних артистів XVIII століття – трьох кастратів (Джованні Манцуолі, Вінченцо дель Пратто, Домініко Бедіні) і трьох жінок (Доротеа Буссані, Луїза Вільнев, Марія Маркетті-Фантоцци), які виконували ролі у п'яти операх В.А. Моцарта, було виявлено, як «композитор адаптував свої композиції до вокальних можливостей кожного співака» [Дис. – С. 186].

Зокрема, для кастратів з менш розвиненою віртуозною технікою, таких як Манцуолі та Вінченцо дель Пратто, композитор свідомо уникав складних пасажів та колоратур. Натомість, для віртуозного Домініко Бедіні В.А.Моцарт створив арію «*Parto, ma tu ben mio*», яка повною мірою використовує його технічну майстерність. Аналогічно, партії для співачок Буссані, Вільнев та Маркетті були написані з урахуванням тембрових особливостей та діапазону їхніх голосів, підкреслюючи їхню індивідуальну вокальну виразність.

Підрозділ 2.2. присвячений аналізу концертних арій В.А.Моцарта, зокрема «*Cara, se le mie pene*» (KV6 deest) та «*A Berenice... Sol nascente...*» (KV 70), у контексті становлення його вокального стилю та особливостей композиторського підходу до різних типів голосів. Одним із безперечних досягнень тексту є ретельна робота з джерелами, зокрема посилання на дослідження Кристини Висоцьки та листування родини Моцартів.

Детальний аналіз сцени «*A Berenice... Sol nascente...*» (KV 70) вирізняється глибоким розумінням жанрової специфіки твору як «*licenza*» та його історичного

контексту, пов'язаного з прославленням меценатів. Авторка вдало проводить паралелі з традицією середньовічного релігійного живопису, розкриваючи соціокультурне значення подібних музичних творів. Аргументованим є припущення про орієнтацію В.А.Моцарта на конкретну виконавицю – Магдалену Ліпп – при створенні цього твору, що дозволяє реконструювати її вокальні можливості.

Особливої уваги заслуговує порівняльний аналіз оркестровки обох арій, а також виявлення елементів барокової риторики у музичній тканині «Sol nascente». Го Літін майстерно розкриває еволюцію композиторського стилю В.А.Моцарта, демонструючи його зростаючу майстерність у роботі з формою, мелодією та оркестровим письмом.

Розгляд арії «Fra cento affanni» (KV 88) як важливого етапу у становленні професійного стилю композитора є логічним продовженням аналізу ранніх творів. Дисертантка проводить стилістичний аналіз, виявляючи вплив італійської оперної традиції.

На думку рецензента, у подальшому дослідженні було б доцільно більш детально проаналізувати вокальні партії розглянутих арій з точки зору їхньої відповідності можливостям колоратурного сопрано, що безпосередньо корелює із заявленою темою дисертації.

Підрозділ 2.3. присвячений ключовому етапу еволюції вокального стилю В. А. Моцарта, зосереджуючись на концертних аріях, написаних переважно для колоратурного сопрано у зрілий період творчості. Авторка обґрунтовано підкреслює особливу значущість цього типу вокалу для новаторських пошуків композитора, пов'язуючи це з поступовим витісненням співу кастратів та особистим знайомством В.А.Моцарта з видатними співачками, насамперед з Алоїзією Вебер.

Важливим аспектом розділу є критична оцінка ранніх експериментів композитора у жанрі концертної арії («Si mostra la sorte», KV 209; «Voi avete un cor fedele», KV 217), які, на думку дисертантки, не повністю відображали потенціал композитора та можливості колоратурного сопрано. Це

спостереження є цінним, оскільки дозволяє простежити динаміку розвитку стилю композитора та його зростаюче розуміння специфіки жіночого високого голосу.

Детальний аналіз арії «*Alcandro, lo confesso*» (KV 512) у її порівнянні з сопрановою версією (KV 294) є одним із найбільш вагомих досягнень підрозділу. Го Літін майстерно розкриває трансформацію музичного матеріалу та емоційного змісту залежно від адресата (Людвіг Фішер та Алоїзія Вебер) та вокального тембру. Особливо цікавим є спостереження щодо збереження колоратурного характеру в басовій версії, що є унікальним явищем у басовому репертуарі. Дисертантка звертає увагу на відсутність традиційних каденцій та ферматних пауз у цих творах, пов'язуючи це з новими вимогами до вокальної техніки та художнього вираження, а також з розподілом каденційних елементів по всій структурі арії.

Аналіз речитативів у KV 294 та KV 512 виявляє майстерність В.А.Моцарта у створенні емоційної напруги та драматичного тону, підкреслюючи відмінності в інтерпретації тексту та його впливі на загальний настрій залежно від вокального тембру.

Аналіз сцени «*Popoli di Tessaglia... Io non chiedo...*» (KV 316) є кульмінацією розділу. Го Літін обґрунтовано називає цей твір одним із найвеличніших у вокальному доробку В.А.Моцарта, детально розглядаючи його технічну складність, драматургічну глибину та інноваційний підхід до речитативу. Особливо цінним є виявлення впливу мангеймського оркестру на оркестровку арії (введення облигатних гобоя та фагота) та аналіз нетипових тональних переходів, що підсилюють емоційну напругу.

Виявлено складність вокальної партії «*Popoli di Tessaglia*» та підкреслено її широкий діапазон, високу теситуру, інструментальний характер пасажів та унікальні технічні елементи (висхідна гама в межах двох октав). Розгляд даної арії підтверджує її концептуальну витонченість, технічну складність та новаторство вокальної форми, особливо у використанні мінорних тональностей та оркестрових партій для підкреслення драматизму.

Детальний аналіз концертної арії «*Mia speranza adorata*» (KV 416) як прикладу вокально-естетичної концепції В.А.Моцарта завершує Другий розділ. У даній арії дисертантка зазначає такі відмітні риси, як використання різних прийомів звукоутворення, швидкий перехід від біжучих пасажів до техніки legato та cantabile.

Узагальнюючи матеріали **Розділу 2**, Го Літін проводить паралелі ідеальної моцартівської співачки з голосами кастратів, підкреслюючи необхідні якості.

Грунтовні Висновки дисертації демонструють глибоке розуміння авторкою досліджуваної теми та свідчать про проведення ретельного наукового аналізу.

Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні результати та висновки дисертаційного дослідження Го Літін висвітлено у 3 одноосібних публікаціях у фахових наукових виданнях, затверджених МОН України, 1 (одноосібна) у міжнародному науковому виданні. Кількість публікацій, їх обсяг та змістовна якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідають встановленим вимогам.

Спрямованість науково-практичних конференцій, на яких відбувалася апробація дисертації, зміст статей здобувачки, в яких відображено основні положення і результати проведених досліджень, повною мірою розкривають порушену проблему музичного мистецтва. Вважаємо, що дисертація пройшла належну апробацію і є самостійною науковою працею, яка має завершений характер.

Дискусійні положення/зауваження до дисертації

Позитивно оцінюючи здобутки дисертантки, вважаємо за необхідне висловити в дискусійному аспекті наступні запитання до представленої дисертаційної роботи.

1. Як сучасна виконавська практика враховує історичні зміни у трактуванні концертних арій для кастратів, що виконуються колоратурними сопрано?

2. Яким чином концертні арії Моцарта можна розглядати як експериментальний майданчик для інтеграції театральних принципів у

нетеатральний жанр, враховуючи естетичні трансформації другої половини XVIII століття?

3. Як інтерпретація концертних арій Моцарта в контексті філософії “естетики чуттєвого” та концепції “sublime” розширює розуміння зв’язку між вокальною віртуозністю, драматургією і слухацьким сприйняттям?

Висловлені зауваження та запитання мають рекомендаційний характер і мають на меті уточнення окремих викладених положень, і не применшують значущість цілісного ґрунтовного та оригінального дослідження Го Літін.

Завершуючи відгук, зазначу, що ретельно виконана робота, новаторський підхід до визначення її концепції, розкриття проблематики вповні заслуговують позитивної оцінки.

Загальний висновок щодо відповідності дисертаційного дослідження встановленим вимогам.

Ознайомлення з дисертацією Го Літін «Еволюція вокального стилю в оперній творчості В.А.Моцарта», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 02 Культура і мистецтво за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво і подана до захисту до разової ради Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, дає всі підстави дійти єдино можливого висновку: дисертантка розробила оригінальну наукову концепцію, викладену в завершеному дослідженні, що відповідає чинним вимогам до робіт такого рангу за нормативними документами. Спираючись на вищезазначене, з урахуванням наукової новизни викладених у роботі положень, теоретичної та практичної значущості досягнутих у ній результатів, можна стверджувати, що дисертація Лінь Юлін є завершеним, самостійним, актуальним дослідженням і відповідає вимогам пп. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Враховуючи високий ступінь актуальності обраної теми дослідження, достатній рівень обґрунтованості викладених положень і висновків, аргументації наукової новизни, повноту викладу центральних ідей у наукових публікаціях,

зарахованих за темою дисертації (3 статтях, рекомендованих МОН України), а також той факт, що в роботі не виявлені порушення академічної доброчесності, слід зробити такий висновок: Го Літін заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 02 – Культура та мистецтво, за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво.

Офіційний опонент:

докторка мистецтвознавства, професорка,

професорка кафедри хорового

та оперно-симфонічного диригування

Харківського національного університету мистецтв

імені І.П. Котляревського

Олена БАТОВСЬКА

підпис	<i>Батовська Олена</i>
ЗАСВІДЧУЮ	
Нач. загального відділу ХНУМ	
24.04.2025	Підпис <i>Р</i>